

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Januarius' 12-dikén 1819.

Frantzia Ország.

Addig emlegeték az újságlevelek a' Frantzia Ministerek között uralkodott gondolkodásbéli meghasonlást 's abból a' Ministeriumban következő nagy változásokat, hogy végezetre mind ezek betelyesedének, mint a' Királynak itt következő Végzéseibizonyítják.

I-szor. — Lajos, Isten' kegyelméből 's a' többi. Minekutánna a' mi rokonunknak Hertzeg *Richelieunek* egészségtelensége minket arra kényszerített, hogy az ő az eránt tett ajánlását, hogy a' mi Ministeri Tanátsunknak Elölülőségét 's a' külső dolgokra ügyelő Ministeriséget letehesse, elfogadjuk: ezennel, a' mi ezért való bánkodásunkat közönségesen kinyilatkoztatván, egyszersmind annak megbizonyításául, hogy mi őtet melly nagyon betsüljük, 's azon szolgálatokkal, mellyeket ő a' Státus és a' mi személyünk eránt megszűnés nélkül tett, melly igen meglegedettek legyünk, 's a' mellyekre nézve fenntartjuk magunknak azt, hogy az ő érdemeinek megismerését más alkalmatossággal még fényesebb módon kinyilatkoztassuk, addig is mostanában a' következőket rendeltük és rendeljük; 1. Tzik. Hertzeg *Richelieu* Státusministerré 's a' mi Titkos Tanátsunk' tagjává neveztetett; 2. Tzik. A' mi (új) Külső Ministerünkre 's Ministeri Tanátsunk' Elölülőjére bizattatik, hogy jelenlévő Végzésünket hajtsa végre. Kört Parisban a' Thuilleria Kastélyban, Dec. 29-dikén, az idvességnek 1818, Ország-

lásunknak 24-dik esztendejében. — *Lajos.*

II-szor. — Lajos, 's a' t. Azon tekintetéből, hogy *Laine*, Gróf *Mole* és *Roy* urak, az első a' Belső, második a' tengeri, harmadik a' Finantziai Ministerseg' letételéről nekünk ajánlást tettek; és minthogy mi az ő szolgálatjokkal való meglegedésünket megbizonyítani kívánnyuk, chezképpent rendeltük és rendeljük; 1. Tzik. *Laine*, Gr. *Mole*, és *Roy* urak Státusministerekké 's a' mi Titkos Tanátsunk' tagjaivá neveztetnek; 2. Tzik. A' mi külső dolgokra ügyelő Ministerünkre és Ministeri Tanátsunk' Elölülőjére bizattatik, hogy ezen végzésünket végre hajtsa. (A' hely, nap, esztendő, és aláírás, mint feljebb).

III-szor. — Lajos, 's a' többi. Rendeltük és rendeljük; 1. Tzik. *Marquis Desolle* Frantziaországi Pair és Státusminister, külső dolgokra ügyelő Ministerré 's a' mi Ministeri Tanátsunk' Elölülőjévé neveztetett. *De Serre* úr a' Követek' kamarája tagja (*Pasquier* ur helyébe) Petsétörző Ministerré neveztetett. Gróf *Decazes* (az eddig volt Politziai Minister) belső dolgokra ügyelő Ministerré neveztetett. Báró *Portal*, a' Követek' kamarája tagja, tengeri dolgokra ügyelő Ministerré neveztetett. Báró *Louis* a' Követek kamarája tagja Finantziai Ministerré neveztetett; 2. Tzik. A' Politziai Ministerség eltöröltetett; 3. Tzik. A' Külső dolgokra ügyelő Ministerünkre 's Ministeri Tanátsunk' Elölülőjére bizattatik, hogy ezen végzésünket végre

hajtsa. (Nap, hely, esatendő, és aláírás, mint feljebb). —

Ezen Végzéseken a' Király' neve után már mindenütt Marquis *Desollé-nek* fordul elő, mint a' Fő Ministernek, az aláírása.

A' volt Petsétörző Ministerről *Pasquierről* nintsen ugyan emlékezet a' feljebb felhozott Végzéseken, de későbbi újságlevelek említik, hogy ő is Státus-ministerséggel 's Titkostanátsossággal, sőt a' Betsület Legiónak nagy czimerével is megtiszteltetett legyen.

Az itt nevezett Frantzia Pair 's már most Frantzia Fő Minister *Desolle*, egykor a' Generális *Moreau*' Generál-Stábja' Feje volt. Bonaparte által letettétvén, semmi hivatalt nem viselt egész a' Király' visszatéréséig, 1814-gyig, a' midőn a' Nemzeti őrző sereg' fő vezérévé neveztetett. A' Király' ügye eránt örök-ké hűséges volt. — *De-Serre*, a' mostani Petsétörző Minister, a' tavalyi Törvényhozó kamara' Elölülője volt. A' Király' ügye eránt ő is állandó buzgósággal viseltetett. — Báró *Portálnak* a' neve elég esmeretes a' Státustanátsból, melynek régtől fogva tagja volt. Több ízben nevezetes tárgyakat illető követségekbe küldtetett.

Ezen változástól fogva csak *S. Cyr* és Gróf *Decazes* van a' Ministeriumban azok közzül, kik Decemb. 29-dike előtt Ministerek voltak.

* * *

Melly változók a' világi dolgok! *Jouy* nevű író Párisban nevezetes szomorú játékot készített *Belizarius* titulus alatt. Előbeszédjében azt mondja, hogy azt még tizenegy esztendőknél előtte készítette volt, hanem akkor egy nagy emkertől olyan intést kapott, hogy miképpen gondolhatná, hogy egy oly munkát kiadhasson, melyben mindenek *Moreau* Generálisnak életét szemlélnék jádózódn. Ez a' munka akkor megbántó

lett volna, azért, hogy *Belizariusban* Generális *Moreau* látszott volna eltkarva lenni. Most ismét megbántó, mert már most a' *Moreau*' egykori vetélkedőtársát *Bonapartét* gondolják benne le-rajzoltatva lenni.

N a g y B r i t a n n i a.

Lord *Castlereagh* 's a' felesége mikor nem régen Frantziaországból Angliába vissza eveztek, *Calais* és *Dower* között a' szélvész által hanyattattak, 's nagyon veszedelmes környülállások között voltak. Már *Dower*hez közel jártak, midőn oly ssélvész 's tengerhánykodás kezdődött, hogy a' hajójek' árbotzfáji öszsze törtek; néhány órákig voltak oly állapotban, hogy már csak a' hajónak el-süllyedését várták. A' *Dowerig* való evezésben 23 órát töltöttek.

Minthogy csak a' gránát olyan aszszonyi ékesség, mellyet gyász ruhával is viselhetni, a' meghalálozott Királyné a' maga legidősebb leányának, a' *Württembergi* özvegy Királynénak testálta gránát 's gránátos készületeit, úgymint a' ki, Férjének meghalálozásakor arra határozta magát, hogy a' gyász ruhat csak halála' órájakor fogja letenni.

Isle-de-France szigetére a' Szeretsen rabvásárnak minden tilalmaztatása mellett is, csak *Madagascar* szigetéről 1700 rabszolgát vittek, azólta, hogy ezen embervásár megtiltatott.

Londonban az idén nagy körtvék termettek. Egygyet megmértvén, 1 fontnak 's 20 és fél lótnak, 's a' hosszát 1 lábnyomnak és 7 tzolnál többnek találták. Az áltálló lineája 14 tzolnyi volt.

Dec. 22-dikén oly nagy köd leptemeg *London* városát, a' milyent még ezen ködös levegőjű országban is ritka dolog látni. Délutáni 4 óratájban a' gyalogok utjáról az uttzák' közepén menő szekerek nem látszottak, 's a' szekerek az utat elvesztvén a' gyalogok utjának

is neki hajtottak, a' melly, nagy sikoltozást 's még szerentséllenséget is sokat okozott. A' Londoni Kurirnak néhány lapjait ekkori szerentséllen történeteknek leírása foglalja. A' melly részeken még gőzlángal nem világosítják az utzákat, ott a' lámpasokat vagy kioltotta a' vastag köd vagy csak nem minden világot elvette. Itt a' szekerek ott a' lovagok tapották-el a' gyalogokat. A' kalmárbótok a' setétségnek elkövetkezésével azonnal bezárattak. Nevezetes, hogy még jól bezárt szobákba is behatott a' setét köd. A' kotsisok ülő helyeikről leszállván, a' zabola' száránál fogva vezették lovaikat, 's fél tallért is fizettek a' lámpáshordozóknak, hogy egy utzán végig a' kotsik előttvilágosítottak. A' theatromokon is alig láthatiák egymást az emberek. Éjféli 11 és 12 óra között oszlott-el a' köd, melly a' lopásra nagyon jó alkalmatosságot szolgáltatott vala. Sok gonoszságot követtek-el az efféle spékulánsok. Egy helyen néhány fő aszszonyságokat szemlélvén hintójokból kiszállani, hirtelen egy égő fáklyát tsaptak közzikbe, melytől ruházatjuk meggyuladván, nagy lárma támadott; a' gonoszok oldalfélt megvonták magokat; a' nagy lárma az aszszonyságok körül nagy sokaság összefutott; ekkor a' zsványok is elő állottak, 's bezzeg ugyan divatjában volt a' zsebelés, 's több effélek; mellyekből egész újságlevelek telnének-ki.

Spanyol Amérika.

Anglus Admiralis, Cochrane, a' Szent Tamasról Nor. 24-dikén indult levelek szerént, azon hónapnak elején öt hajókkal Margarita szigetéhez megérkezett, 's a' Veneczuelai hajós sereg' vezérlését, annak eddig volt vezére Admirális Brion akarajjaellen, által vette, melly úgy eshetett-meg, hogy az ezen hajós sereghez tartozó emberek nagyobb részint Anglusok lévén, 's Brion vélek talán nem kedvek szerént bánván, tölle

jó szívvel elállottak, és Lord Cochranénak jó szívvel alója adták megokat. Briont ugyan megkinálta Lord Cochrané az Al-Admiralissággal, de ő azt el nem fogadrán, Angustarába vette útját mérgessen, hogy ott a' rajta történt méltatlanságért az Orszóglószéknél panaszt tegyen 's elégtételeit kérjen.

Északi Amérika.

Itt következik az a' Beszéd, mellyel az Elölülő a' Congressus' üléseit Dec. 17-dikén kinyitotta, 's a' mellyet az Olvasó közönség, mint valami nevezetést, úgy vart: —

„Senátus' és Képviselek' háza béli Hazafi Társaim!

„Azok a' kedvező környülállások, mellyek között mostani üléseiteket elkezdték, a' reátok bizatott fontos foglalatokodástól elválhatatlan terhet könnyebbé teszik. Földünk' termései rendkívül bőségesek valának; kereskedésünk virágzó vala; jövedelmeink a' legnagyobb reménységet felyülhaladták; 's az idegen nemzetekkel oly békességben és barátságban élünk, mellyeknek feltételeik igazságosok 's hazánkra nézve tisztességesek. Mind ezekért a' megbetsülhetetlen jótéményekért nem lehetünk eléggé háladatosok ahoz, ki a' nemzeteknek sorsaikra vigyáz.

„Minthogy a' mi Nagy Brttanniával való kereskedési Egygyezésünknek ideje a' jövő Juliusnak kezdetével elvégződik, és fontos dolognak tartódott, hogy semmi olyan köz-ido elő ne forduljon, melly alatt kereskedésünknek az említett Egygyezésben elintéztetve volt része sem a' két Orszóglószékeknek új megegygyezése sem a' Congressusnak hatalma által ne reguláztatna: erre nézve a' múlt nyár' kezdetén a' mi Londonban lévő Követünkre bizattatott, hogy az Anglus Orszóglószék' figyelmét fordítsa ezen tárgyra. Hasonlóképpen reá bizattatott vala,

hogyan azt is javasolja, hogy a' kezdődő alkudozások a' két Országoknak mindenféle kereskedési környülállásaikra, 's köztök fennforgó költsönös hasznokra 's egyenellenkedésekre, milyenek megnevezve az Anglus hajós legényeknek az Amerikai hajókon való erőszakos elfogása, a' halászat' dolga, 's a' határléneáknak meghatározása, kiterjesztődjenek, oly reménységgel, hogy a' mind két rész' költsönös boldogságának talpkövéen oly Egygyezés állittassék lábra, melly mind ezekre a' tárgyakra kiterjedjen, 's mind ezeket, kielégítő módon, eligazítsa. Örömmel jelenthetem, hogy a' Britannus Ország-lószék ezen jóvállást oly lélekkel fogadta, mint a' milyenből származott vala, 's hogy Londonban egy mind ezeket a' tárgyakat magába foglaló alkudozás nyittatott-ki. Fontosnak és nagy kiterjedésűnek lenni reménlvén ezen munkát, jónak találtuk azt két leg nevezetesebb polgárjainkra bizni 's e' végre a' mi Párisban lévő rendkívül való Követünket 's telyes hatalmú Ministerünket Londonban lévő rendkívül való Követünk 's telyes hatalmú Ministerünk mellé rendelni, kik mind ketten szükséges utasításokat vévén töllünk, már most a' reájok bizatott munkában foglalatostkodnak. Hanem azt is emlitenünk kell, hogy azért, hogy minden kárvallásokat, mellyek ily sok és ily nagy tárgyak felett való alkudozásoknak hosszasságából következhetnének, elkerülni lehessen, előbb, hogysem ezen alkudozások elkezdődtek volna, meghatározatott, hogy az eddig fenállott Egygyezés még legalább nyoltz esztendeig tartson.

„A' mi Spanyolországgal való állapotunk tsaknem éppen úgy maradt, mint utóbbi üléseiteknek berekesztődésekkor volt. Azt az 1802-dik esztendőbeli Egygyezést, melyben arról volt gondoskodva, hogy azon kárvallásoknak egy bizonyos része, mellyet polgárjaink-

nak Spanyolország tett, megfordittassék, 's a' melynek végrehajtását a' Spanyolországlószék ily sokáig elhalasztotta, őáltala végezetre ratifikáltatott; hanem hasonló kívánságainknak más részeikre nézve, mellyek nem kevesebbé fontosok és fundamentumosok, valamint szintén a' két Országok' közös határléneáknak elintéztetéssekre nézve is, semmi Egygyezés nem tétetett. A' két Országok mind ezeket a' tárgyakat megújítva elő vették, de semmi Egygyezést nem köthettek ezekre nézve. Időközben oly történetek adták elő magokat, mellyek nyilvánlagosan mutatják, hogy melly rossz fogamatja volt legyen annak a' politikának, mellyet az Amerikai Országlószék a' két Országokat illető barátságos állapotra nézve követett, 's a' melynek fenntartatása Spanyolországra nézve legalább is nézettethetne oly fontosnak, mint az Egygyesült Státusokra nézve. A' Floridákban oly színű dolgok fordultak elő, mellyeknek czélzása mindeneknek szemekbe tűnhetett, kik ezen vidékeken a' dolgoknak folyamatjára tsak mi kevés figyelmet is fordítottak. Spanyolország ezen tartományokban, mellyekre a' maga jusát ki akarja terjeszteni, semmi Országlási hatalmat nem gyakorol. Minden hatalmát tsaknem egyedül Pensacola és Sant Augustin kő falaikig terjeszti-ki, a' mellyekben tsak gyenge őrző seregeket tart, 's a' hol minden Országokból való szerentsevadászók, a' törvénytévő székek' kezeikből kimenekedett szőkevények, 's eltutott rabszolgák találtak menedék helyet magoknak. Ezen tartományokat külömbkülömb Indus néptörzsökök lakják, mellyekből számos, 's vad kegyetlenségeikre nézve híres katonasoportok telnek-ki, 's a' mellyeknek lakásaik éppen a' mi határléneáinkig terjednek. Ezen külömbkülömb, egymással őszszetsatolódásban lévő tsordanépek, egyrésről Spanyolországnak hatalmát fel se' vévén, más részről a' Floridákat az

Egygyesült Státusoktól elválasztó de még eddig csak képzeletben lévő határlinea által oltalmaztatván, a' mi Rabszolgákról szóló törvényeinket megrontottak, vámjainkra nézve külömbkülömb tsalárdságokat, 's a' mi határszélekhez közel lakó békességes polgárjaink ellen mindenféle kegyetlenségeket követtek el. Amélia szigetének a' múlt esztendőben legfeljebb is 150 szerentsevadászó emberekből álló csoport által történt meglepettetése, 's ezen szigetnek, az ott lévő maroknyi Spanyol őrző seregnek kezéből lett kiragadtatása, 's több hónapokig való elfoglalvatartása, melly hónapok alatt a' Spanyol Országlószék egy sikertelen gyenge próbánál többet a' szigetnek visszavéttetésére nézve nem tétetett, nyilván és világosan mutatják, melly tökéletesen kialudtt légyen ezen vidékeken Spanyolországnak minden méltósága; valamint szintén azt is elég nyilván kimutatták ezen szerentsevadászok, az alatt míg a' szigeten voltak, hogy melly veszedelmes célzással foglalták volt el ezen szigetet (tengeri prédálók' fészkévé akarták ők azt tenni.)

„Mind ezek a' Spanyol vidékek már a' szerentsevadászoknak valóságos theatromjokká váltak vala. Minthogy az oda való valóságos lakosok nagyon kevesek 's a' Spanyol hatalom tsaknem egészen kialudt vala, 's a' helybenlévő revoluziós tulajdonságú kormányzések semmi jussaikat fenn nem tarthatták, 's tulajdon magános ügyesbajos foglalatoskodásaik nékiek elég munkát adtak, ekképpen nagyobb részint magokra hagyattván azoknak a' szerentsevadászoknak zsákmányává lettek vala a' Floridák, a' kik legközelebb voltak hozzájuk. Tsak hamarjában egy tengeri prédálási systema intéződött-el, melly minden nemzeteknek tengeri törvényes kereskedését, mindeneknek felette pedig az Egygyesült Státusokét fenyegette, 's másoknak is el-

tiábittatásokra lévén általa a célzás, sokakat felingerlett a' benne való részesülésre. A' mi az Egygyesült Státusokat illeti pedig, ezen tekintetben nem tsak a' tengerre nézve volt veszedelmes ez a' törvénytelen öszszetsatolódási állapot: hanem és kiváltképpen abban a' tekintetben is, hogy a' Floridai tartományokban az Indusnéptörzsökök lévén tulajdonképpen a' hatalmasok, ezekkel a' sokszor említett szerentsevadászok, még eleintén öszszetsatolták magokat, oly célzással, hogy ezeknek segedelme által segétsék elő a' magok hódoltatásra 's nevékedésre intézett plánumjaikat. Ezek az említett Indus népeknek fejeikbe hamis képzelődéseket vervén be a' föld' birtokosi tulajdonságáról, 's az ő erőszakoskodásra külömben is nagyon hajlandó természetjeket ekképpen még tüzesebbé tévén, ily módon támosztatott a' mi *Seminolesekkel* való hadakozásunk. Az oly emberek, kik magokat a' vad népekkel ekképpen öszszetsatolják 's oly hadakozásra fellázzasztják, melynek mindenkor legrettenetesebb kegyetlenségek szoktak következései lenni, megérdemlik, hogy veszedelmesebbeknek tartattassanak, mint magok ezen vad népek. Valósággal nintsen ezeknek semmi jussok arra, hogy azon igazán megérdemlett fegyitektől megkiméltessenek, a' melyben magok ezen vad nemzetek az ő magok által gyakorlásba vitetett hadi törvény szerént a' valóságos igazsággal megegyezőleg részesítettnek.

„Ha Spanyolország a' maga pénzeskassájának állapotja miatt ily sokáig meggátoltatott abban, hogy polgárjainkat az ő megfosztatás 's egyéb módokon szenvedett kárvallásaikért a' maga kintses házából kielégithesse, abban legalább mindenkor módja lett volna, hogy tartozásainak a' Floridák' általengedése által megfelelhessen. Mi ezen dologra a' a' Spanyol Országlószéket több ízben fi-

gyelmetessé tettük, 's ezen általengedést annyival inkább reménlhettük, hogy Spanyolországnak jól kellett azt tudni, hogy a' mikor a' Floridákat általengedné, valami olyant enged által, a' mi néki nagyon kevés betsűvé lett, és hogy ő ekképpen az 1795-ben kszült Kötés által magára való fontos tartozástól 's minden egyéb efféle tartozásoktól megmenekedne. Ha az Egygyesült Státusok Spanyolországnak feljebb emittett terhes környűllásaira való tekintetből, magoknak ellenséges módon eleget tétetni nem akartak: a' Spanyol Országlószék legalább méltó módon fogadhatta volna ezen indító okot; mert jól tudja a' Spanyol Országlószék azt, hogy más Hatalmasságok megfordították az Egygyesült Státusok' alattvalóiknak azon kárvallásaikat, melyeket azok ugyan azon időszakaszban szenvedtek.

„De van ám határ, mellyen-túl, ennek a' kiméllésnek és jó egygyetértésnek lelke, semmiféle mentő okra nézve nem léphet. Ha bár szenvedett kárvallásainknak megfordittatására nézve is barátságos alkukozásra való lépést várhattunk volna igaz jussal: más felől azt is telyességgel meg nem engedhettük, hogy Spanyolországnak a' maga ígéretei telyesítésére 's méltóságának fenntartatására való tehetetlenségével a' szerentsevadászok 's vad népek vissza élván, az oly czélzásoknak elérésére használják, melyek valamint polgárjainknak életjekre nézve ily veszedelmesek, úgy általjában az Egygyesült Státusoknak legfőbb hasznaikkal ily ellenkezők. Az önn' oltalmazási jus soha meg nem szünik; ez a' legszentebb jusok közzé tartozik; erre a' nemzeteknek éppen oly nagy szüksége van, mint a' magános embereknek; akar egyenesen Spanyolországtól magától, akar azoktól, kik az ő hatalmával vissza éltek, származott is a' mi megtámogatásunk: a' mi önn' oltalmazási kötelezte-

tésünk mindazonáltal mindenik esetben egyformálag sürgető volt. *Amélia* szigetének meghódoltatóji *popularis* és betsületesnek látszó titulust vettek vala fel a' hozzánk való közelíthetésre 's a' nekünk lehető árthatásra: hanem minthogy valóságos czélzásaikat tisztán lehetett látni, a' mi Betöltető Hatalmunk (Országlószékünk) a' meghatározott törvény által kiszabott köteleltséget fontossága szerent esmervén, nem engedte hogy emé' hódoltatókat az ő titkolódó palástjok oltalmazza. Köteleltségünknek lenni esmertük az Améliára kiszállott plántásokat meglepni, mint meg is tselekedtük. A' Floridában az említett czélzásokra munkába vétetett egygyesületek, 's az ennek részesei által ott elkövetett tselekedetek, mindeneknek felette pedig az Indus népeknek arra való felingereltetése, hogy polgártársainkat minden nemre is korra való tekintet nélkül megöldököljék, hasonlóval való fizetést érdemlettek, 's azt meg is találták. Míg seregeink ezen Vadtsoportoka taz erdőkben egy bizonyos képzelt határlineáig kergették, itt ezen lineára nézve megállapodniok legnagyobb bolondság lett volna. Így a' hadakozásnak soha vége nem lehetne. Ha Spanyolország tulajdon maga kiszorítólag bírna ezen vidéket, 's ha az ő méltósága itt tökéletes tekintettel bírna is, még így is telyes jusunk lett volna a' népek' törvénye szerent arra, hogy az ellenséget ezen vidékeken üldözzük 's rajta erőt vegyünk. De ezen vidékek, legalább bizonyos értelemben, azon vad ellenségnek tulajdonai valának, melly azoknak lakosa vala. Itt már elenyészett vala Spanyolországnak hatalma, 's tsak az ő neve alatt kerestek magoknak oltalmat azok, a' kik polgárjaink ellen ellenséges tselekedeteket követtek-el, a' mellyeknek megelőzésére Spanyolország kötések ereje által köteleztetett volna, de a' mire néki nintsen ereje. Ezen linea mellett

megállapodni annyi lett volna, mint ezen Vadaknak új bátorságot 's az ott lévő egész egygyesületnek új erőt adni arra, hogy veszedelmes ezélsásaikat folytathassák. —

(Folytatása következik).

* * *

Spanyol Ország.

Egy *Madridban* lakó Németnek tudósítása szerint, Dec. elején így folytak Spanyolországban a' dolgok: — A' fő városban telyes tsendesség, a' tartományokban ellenben annál nagyobb zürzavar uralkodott. A' katonák, hogy magok magokat kifizessék, a' közönséges kassákat erőszakkal elvették; az útakon sereggel álló haramiák úgy elszaporodtak, hogy az útasokat feles számú fegyveres kísérek mellett is megtámogták, 's oly verekedések történtek, hogy egyegy helyen 10 's 20 ember is elesett. Oly városokba is berontottak 's azoknak lakosaikat megadóztatták a' haramia tsoporok, a' hol lovas örző tsapatok voltak kvártélyban.

B e t s.

Az Udvari Hadi Tanács Elölülőjéhez ily Felséges kézirat méltóztatott Császár és Király ő Felsége e' hónap' 9-dikén bocsátani: —

„Kedves F. Marschall Hertzeg Schwarzenberg! Azon megkülömböztetett szolgálatoknak, mellyeket Hertzegséged Nékem és a' Státusnak a' terhes időken tett, telyes megesmeréséül, 's azoknak különös megkülömböztetés által való megesmerésére nézve, Hertzegségedet Státus és Conferentziális Ministerré nevezük, úgy, hogy eddig volt szolgálatja Cathegoriáját is megtartsa.

* * *

Császár és Király ő Felsége méltóztatott, a' Velencei Commandirozó Generálist Báró *Latterman* Fegyvertármester Urat, a' katonai Közönséges Apellato-

rium' Elölülőjévé 's helyébe a' Frantziaországban volt Cs. K. armáda eddigvaló fő vezérét, Lovasság Generálisát Báró *Frimont* urat Velencei, Gróf *Bubna* Feldmarschal-Lajtnánt urat pedig Lombardiai, Commandirozó Generálisokká kegyelmesen kinevezni.

Feldmarschal-Lajtnánt Báró *Reisner* urat az Ágyuzók' Osztálya' Commandánsát, a' harmadik Artillerista Regiment Tulajdonosává kinevezni, 's a' Cs. K. Ágyuzók' fő hadi tárháza igazgatását is reá bizni; F. Marschal-Lajtnánt Waldeggi Reinwald urat a' Ferentz Károly Cs. Kir. Fő Hertzeg 52 számú Gyalog Regimentje' másod Tulajdonosává, General-Májor Felseis urat a' Nassau Hertzeg 29 számú Regimentje másod Tulajdonosává, F. Marschal-Lajtnánt Báró Linthali Gramont urat Pétervárad Vár-Commandánsá, General-Májor Langenaut, a' Menusi Frankfurtban levő Katonai Középbiztosság' telyes hatalommal felruházott tagjává, 's a' Bádeni Nagy Hertzeg nevét viselt üresen lévő 59-dik Regiment Obersterét Eckbardt Ritter urat, Feldmarschal-Lajtnant Ritter Kutsera ur mellé, z' maga tulajdon Felséges személyéhez Generális Adjutánsá méltóztatott kegyelmesen kinevezni Császár és Király ő Felsége.

*

Megjegyzés. — Azon *Lajos* Császári és Királyi, és *Mazimilian* Királyi Fő Hertzegekre nézve, kiknek Fegyvertármesterekké lett neveztetéssekről közelébbi újságunkban emlékeztünk, szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy az elsőbb a' Császár és Király ő Felsége hetedik testvér ölse, a' második pedig Ferdinandus Austriai Fő Hertzegnek a' Modénai volt Hertzegnek harmadik fija, 's a' Modénai most Uralkodó *Ferentz*, 's Magyar Ország' Commandirozó Generálisának Ferdinandus, Királyi Fő Hertzegeknek testvér ötsök.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Magyarországi újságlevelek szerint Pesten Dec. 50 - dikán az Igazságkiszolgáltatásának egy rettentő példája ment végbe, midőn bizonyos Graffy József, a' Pesti Dohány Magazinumnak volt gondviselője, szégeres bujaságáért, és szántsándékkal végbe vití gyilkosságáért e' Hóhér pallosa által a' világból kivégeztetett. Az ember 53 esztendő volt, 's annyira vetemedett, hogy nem csak másnak a' feleségét eltsábitotta: hanem, hogy soká gyakorlott gonoszságát tovább is üzhesse, az aszszonynak férjét, több estvéken utánna leselkedvén 1817. Jun. 6 - dikán éjjel orozva pisztollyal agyonlőtte. Melly irtóztató volt a' gonoszság, ugyan olly rettentő volt a' büntetés is, mellyet főbb helybenhagyással a' Városi Törvényszék rajta végbe vitetett.

* * *

Sopronyból Dec. 24 - dikén. — Itt nálunk ha bár későbbben, annyival buzgóbban és fényesebben ültük-meg néhány b. e. Ócsai Balogh Péter ő Excel-
lenciájának emlékezetét. A' hol ugyan a' tanuló ifjúság' részéről számos halgatók jelenlétében egyéb illő ájtatosságok után a' mostani Rektor T. T. Raics Péter Ur egy igen jeles ékes-beszédet tartott szokott tiszta Deákságával, mellyben ugyan követésre leg méltóbb érde-

meit mint az egész Publicumra, mint közönségesen az Ev. Sz. Ekkle'siákra, mind az Oskolákra, mind pedig önnön Házára nézve velősen elő adá az elhunyt-
nak. Azután három tanuló ifjak. *Szedenits György, Ciputh György,* és *Buró Károly* Deák alagyákat mondotak el ditséretesen. Következett Deák harmóniás Ének. Erre viszont két Tanuló *Turcsányi Gábor* és *Mozgay Sámuel* jeles magyar siralmas verseket peroráltak. Mellyre viszont szép magyar harmóniás Éneklés következett. Osztan két jeles ifjú *Haug Péter* és ifjabb *Báró Podmanitzky András*, szívreható német Alagyákat declamáltak. Végezetre rövid magyar harmóniás Ének fejezte-be az egész szomorú innepet. Mind a' három rendbéli harmóniás éneket igazgatta Veszprem Vármegyéből Pap - Kesziről való *Gyenge László* harmadfél esztendő primánus Deákunk, ki több jeles alkalmatosságokkal is szívesen forgolódott a' harmóniás énekre való tanitgatására némely magyar ifjainknak.

* * *

Igazítások. — A' II-dik számú M. Kurirban a' 10-dik lapon az első hasábon a' 18-dik sorban találtató esztendő-szám 1814 helyett, 1818-tzat — hasonlóképpen a' 14 - dik lapnak első hasábján a' 23-dik sorban az 1848 szám helyett 1784-gyet kell tenni.

Száz forint huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —
Januárius' 8-dikán $250\frac{1}{4}$ — 9-dikén $249\frac{5}{8}$ — 11-dikén $250\frac{1}{8}$ — forintot.